

РАДОМИР Д. МИТРИЋ

КИНО „МЕДИТЕРАН”

КАСИОПИ, КАСИОПЕЈА

За Дуса и Мазалина

Предзимље, доба утварне и кварне благости.
Вјетар што суче дуге косе самотним јохама.
Срце док тучан је струг што стеже се и кочањи
у кисели окус зукви, рајских јабука, с ону страну
небеса откуд црно млијеко капље, по костима
од гвозђа, терасастим копривама, по амброзији.
Уснулих то је епистола, што буни ошите, слике рашива,
у осрчју посмрчад бива тугама неоджаљеним.

Гледао сам у то злато мрака на обалама крфским,
у душе стопљене с морем од катрана и плавила,
оборене тифусом и ранама црвљивим, у поетику жучи
оног што легао је у гробницу као да лијеже у колијевку,
са драхмом и по у цепу, платом за лађара што
превози другој обали, изнад смијеха купача, смртне
плаценте, над галебљим крештањем и кашљем туберана
оног што сликао је жустро крадући од живота док је чилио
из њега у стихије облачастих цируса, у памучни почин.

Бољели су пољуби, далеки као предјели Аквилеје,
тумори што бубре у жилама као давноуписани ризоми.
Тијело док је геометрија, терор ширења и сужавања.
Виме наглоодбаченим младунцима. Гордост отока,
чамотиња Лептис Магне, коштица што је ваља језик.

Поглед издубљен у оку скарабеја као сјена азимута.
Године што су их појели губари, рубине умољчане.
Кванти, абакуси кородирани, прсли трафои попут врчева,
скифоса, арибала и лекита од неуспјелих помазања.
Макија у којој снијегове сјевера сустиже гарез југа.

СОНДЕРМАЈЕРОВА, ЗА ДВОБОЈ

У јутро то уђосмо часно, попут древних богатира, и ево нас – Ахилеј и Хектор храбри, један наспрам другог, промрзлих вјеђа, са ћуковима над главама, љиљцима ноћним;

треба сад бити пророк а не пјесник само, али како кад су пуцњи пред нама, ледно олово за наша горућа чела. Бесмислена распро рукавица бијелих, проклињем те јутрос, јер наспрам ми није тек човјек обичан, но и све наше Суматре, ламенти, сеобе и Хипербореје, све Тоскане и све Шпаније и Вида што ме из неке блиске тмине прекоријева, ћудоредна.

*Бескрајни ѿлави круџ и у њему звезда,
умјесто метка што ме промашује.
Слава бесмртном богу! Je renonce!*

Заслијепи ли те зрачак сунца, над Бомбајем који је на ме чекао, или лепет родиног крила, у чијој ћу се сјенци стреловито обрушити на фокере Црвеног Барона, то не сазнах никад. Славно бјеше, моје одустајање и твој, намјерни ли, промашај, а не тек невичност вијеку пиштоља Дунђерских, чији кремен ороза на љубавну пјесму нагна тога јутра, мјесто самртног хрупца, копца загробног који узлети у невид вршачке куле.

Твојим сам очима гледао, доцније, Медитеран, под крилима једномоторца, а ти си ме носио, братски, све до сјеверних ледника. Јер само се растају тако они који и мегдан дијеле као нафору.

КАФКИН БЕСТИЈАРИЈУМ

Бескрупулозно се само воли, до потпуног
потирања, себеништења у другом. Јутарњи трагови
у снијегу доводе до леша или живуљке која дрхтури
на метколету. Таланти у земљи вриједнији су него
они у лихварској руци. Таштина дакако све је.

Сем твога лица које носим у смрт. Ништ ли сам,
фантазма што ће ти се указати док се будеш успињала
уз кровове града, на Жижков, у магновењу магле.

Као гладни кобац продорна ока нека останем
у ријечима само што их теби одаслах, све остало је
ватра и прах. Сва сагријешења што их утопих за живота,
све остало кâм је о који ударам тјеме у зиду
слијепоулице. Сјенке над одром исте оне су,
које видјех у дјетињој соби у старом граду,
давне ли 1890, над свијећом под којом је мајка
читала, *јасїреб, кукац, сїонога, црв бирокрайїје...*

И сва туга коју је у мене Јозеф узиђивао стрпљиво.

Са годинама од скакаваца. Чији ми се обриси и сада
смију са млачних стропова, оvdје у Кирлингу док ми
се у грудима расцвјетава цвијет смрти, моја брана
дисању у овом свијету. Праштај све што спржи плам
а руком мојом записано би, сада ме вјетар односи
пустопољу коме одлутаћу заувјек, иако знам
да лутња моја нема краја, само ме свршетак
испуњава и света аграфија. За све остало – Шалом!

ФАМАГУСТА

Неће то више бити град коме ћемо се вратити.

СТИЈЕНА НА МОРУ, НАДНИЈЕТА НАД НАШЕ МАЛЕ
РАДОСТИ И ВЕЛИКЕ ТУГЕ. ТИЈЕЛА СМО КОЈА ХЛАДНЕ,
НАД КОЈИМА ГАВРАН БДИ, ИАКО УЉАНИЦА КИПАРСКОГ
СУНЦА ПРЖИ НАМ ЧЕЛА ЈОШ ДУГО У ТАМИ.

Од свега је остало само сјећање.

НА ЗАТРТЕ ВРТОВЕ, НА ЗАТРАВЉЕНЕ БИВШЕ ЖИВОТЕ,
ПОД СКЕЛЕТИМА КРАНОВА НАД КОЈИМА ДИВЉА
ЋУДЉИВИ ВЈЕТАР. НИСКА НА ВРАТУ ГРАДА ЈЕ ПУКЛА,
ОТКОТРЉАНИ СМО МЈЕСТИМА КОЈА НАС НИКАДА
НЕЋЕ ПРИХВАТИТИ, РАЗДРУЖЕНЕ И ДАЛЕКЕ.

А БЈЕШЕ ТВОЈА РУКА У МОЈОЈ, ПОД ЗИДОМ МАСЛИНА,
ЦРВЕНИХ НОСЕВА КАО У КЛОВНОВА ЛЕЖАЛИ СМО,
А НЕБОМ СИ МЕ ВОДИЛА КАО ШАГАЛОВА НЕВЈЕСТА.

ТИ БИЛА СИ МОЈ ГРАЛ, А ЈА ТВОЈ ЖЕНИК.

ПОД ПИЈЕСКОМ МЕСАОРСКИМ САДА ПОЧИВА СВЕ.
ПРЕКИНУТО КУРШУМИМА, БОМБАМА, ПРЕКИНУТО
ТИШИНОМ КОЈА РАЗАРА, ШТО ОСТАНЕ ПОСЛИЈЕ СВЕГА.

КОЛИКО ТЕ ИМА У БЕЗМЕНИЦИ, МАЛО СРЦЕ,
ШТО СИ МИ КУЦАЛО У ДЛАНОВИМА, ПЛАХО, КАО У ГРЛИЦЕ,
ШТО САМ ТИ ЈЕ ОНОМАД СТАВИО ПОД БЛУЗУ,
НАД МАЛИЊАКОМ, ТАМО ГДЈЕ СТРАЖАРИ МЛАДЕЖ.

ТРГЛА СИ СЕ, А ОЧИ ТИ НОЖЕВИ, ШТО МЕ СИЈЕКУ ЈОШ
И ДАНАС НАКОН ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА КОЈЕ СУ ТЕ
ОД МЕНЕ СКРИЛЕ. НАЈВИШЕ БОЛИ ОНО ШТО СЕ СЛУТИ,
КАД ДУШЕ СРАСТУ А ТИЈЕЛА СЕ НИКАД У ЈЕДНО НЕ ЗДРУЖЕ.

МОРИЊ, ДЕКАДЕНЦА

Љето од фосфата, слано, дахтаво и љубезно.

Кроз зелени шпалир туге, у бочатим водама морињским сјаје твоје очи као у икона Теофана Грека, и у цетињске Филермосе. Постранце, онако, као у Кокољиних анђела, стидљиво. Горе, високо, у крошњама костања, у цвасти, у берби, господски лармају пчеле у фруктозним химнама, и чује се отужан писак јастребов. Шири се опута срца.

Кад хармоније, тамјанов миомир, густ попут логореје.

Дјеца лармају на понти, трубе бродови као у довратку Оигије. Угор сам што ти је у вршу упао, па све буца.

Бректав сом, старији од прекамбријума. Фосил што се мрви у свијету који га ћушка изван. Тако се и љубав зачиње, испрва буде кукавичји полог, а доцније од патке лабуда ствара. У твојој сам погружен води. Цјелов од каденци што ноћу допиру плахо са мандрача, лезијом сидрила.

Топот твој у мени звони као клонцов бат по асфалту који ноћ хлади. Што неимари морињски дању изграде, виле обноћ уруше и у магле Сњижежнице са собом однесу.

Због кастигâ и пашквилâ неказивих тегобно је саздати храм свој твојој слави. Да стану морила, давне куге, тебе измолисмо, под оруом, у тмицама ноћним.

Љубављу од фосфата, сланом, дрхтавом и љувеном.

Кокот је то што коктâ над саркофагом, и у руду зоре на извору студена Сврчка. Осмјејак тек, којим се смијемо смрти, што расте у нама као јетрен метиљ, кад сви послу. У расвиту, додир благ, приснорук.

Фреска, фришкоотиснута у чаршафу јутреном, у раздању.

ACQUA ALTA

Вода надире, обузима тле, као опшита ваздух
на древним разбојима, као свеопшта плима тијелâ
што ступају незауоставно, попут лезија варварохорди.
Јесен је и Венеција тоне, али туристи се и даље тискају,
простирући плаштове од мангана истарским мермером.

Доба је труљења, мемла се прелогано устолочије
у лагунама, плетући паучје мреже, беззасорно,
од Маргере до крипте у коју је усјечен Лонгенин сан.
Камен се растаче попут шодера у напуштену мајдану.
Блудимо кроз море што бубри и равна страстима мјеру.

И борове црногорске усађене у базилику Салуте,
из голети и кршâ дукљанских у овај хибрид дивоте,
усуру трајања, о којој посвједочи онај што једини лежи
усправан у твојим затонима, попут давног хидалга.

И критска мадона, Месопандитиса, којој и гојне змије
некоћ долажаху на поклон, усрдно, она у пигменту
боје коже миграната, што сретасмо их од Савамале
гнојне до страшне Лампедузе, непропадљива
и неприпадљива кугоуостопница кандијска, залутала
под млетачке ведуте, као предвечерња кантарида.

КИНО „МЕДИТЕРАН“

Море је топла мајка. С иницијалом „М“, обликом таласа и роднице. Сликам га енкаустиком, воском и пеглом што у рукама постаје тихим паробродом. Ријечи ми прилазе као рибе површини, омамљене свијетлом облицином дрхтураве неонске мјесечине. И лантерни барки окупираних тијестном маглом.

Нише се све попут станиола, тек понегдје се уваљају у мазут и траве што плешу као шебоји у вјетру. У кукурузно брашно кад зацврчи тигањ. Љубав има стисак ракових кљешта. Докостне боли. И залети се у тебе изненадно као хоботница дубина.

Касније је глува тарантела, шестоосмински плес наpolitанских жена, чији погледи сијеку као шкаре бутина вољених Марија, Клаудија, Силвија, Ћоћара. Што долазе нам са пуцкетавог платна и заводе нас ноћу у сновима у којима мјесечаримо с полуцијама.

Напосљетку одбјегну у трку за Дионизом, кроз ленцуне, а у устима оставе горки амаро, тамно мастило сипа. Блудимо по камењу што се жари, попут мацаклина, бјежећи у хлад таверни гдје играју се тавле и доmine. Гласни док опет не падне ноћ и пројектор не зазуји.